

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО – ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра адміністративного, фінансового та інформаційного права

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою факультету
міжнародної торгівлі та права
(прот. № 14 від «14» 06 2025 р.)
В.о. декана

Юлія ПАНФІЛОВА

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ /
INTELLECTUAL PROPERTY

РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE

освітній ступінь	магістр	/ master
галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	/ B Culture, Arts and Humanities
спеціальність	В2 Дизайн	/ B2 Design
освітня програма	Графічний дизайн	/ Graphic design

Автор: Анна ГУРЖІЙ, кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права ДТЕУ

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права 19 червня 2025 р., протокол № 16.

Рецензенти:

Віталій ЩАВІНСЬКИЙ, доктор юридичних наук, заступник голови Київського окружного адміністративного суду

Віктор ТІМАШОВ, доктор юридичних наук, професор кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права ДТЕУ

Руслана БЕЗУГЛА, доктор мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри дизайну ДТЕУ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ / INTELLECTUAL PROPERTY

РОБОЧА ПРОГРАМА / COURSE OUTLINE

освітній ступінь магістр / Master

галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки / Culture, Arts and Humanities

спеціальність В2 Дизайн / Design

освітня програма Графічний дизайн / Graphic Design

1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Тема	Усього годин / кредитів	Лекції	Практичні	СРС	Форми контролю
Тема 1. Загальна характеристика інтелектуальної власності	7	1	1	5	Д, О
Тема 2. Об'єкти права інтелектуальної власності	7	1	1	5	О, К
Тема 3. Суб'єкти права інтелектуальної власності	7	1	1	5	О, К
Тема 4. Інституційна система України у сфері інтелектуальної власності	7	1	1	5	О, К
Тема 5. Правова охорона об'єктів авторського права та суміжних прав	7	1	1	5	К, ІЗ
Тема 6. Правова охорона об'єктів патентного права	7	1	1	5	К, ІЗ
Тема 7. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг	7	1	1	5	К, ІЗ
Тема 8. Інтелектуальна власність у цифровому середовищі	7	1	1	5	К, О, ІЗ
Тема 9. Нетрадиційні та цифрові об'єкти права інтелектуальної власності	7	1	1	5	О, К
Тема 10. Захист прав інтелектуальної власності	7	1	1	5	К, О, ІЗ

Тема	Усього годин / кредитів	Лекції	Практичні	СРС	Форми контролю
Тема 11. Міжнародна правова охорона інтелектуальної власності	7	1	1	5	К, О, АЗ
Тема 12. Договори у сфері інтелектуальної власності	13	1	1	11	К, АЗ
Разом	90 / 3	12	12	66	
Підсумковий контроль – екзамен (письмовий)					

Умовні позначення: **О** – обговорення; **ІЗ** – індивідуальне завдання; **К** – розв'язання кейсу; **АЗ** – аналітичне завдання; **Д** – дискусія.

2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
<i>Знати:</i> поняття, зміст та функції права інтелектуальної власності; систему законодавства України про охорону ІВ; роль міжнародних актів у правовій охороні ІВ в Україні; соціальне значення ІВ та етичні засади поведінки дизайнера щодо чужих творів. <i>Вміти:</i> розрізняти об'єкти ІВ за правовим режимом; аналізувати систему джерел права ІВ;	Лекція 1. Загальна характеристика інтелектуальної власності 1. Поняття інтелектуальної діяльності та її результату. Виникнення, становлення і розвиток інтелектуальної власності. 2. Специфіка та правова природа результатів інтелектуальної діяльності. Функції цивільного права щодо їх охорони. 3. Система законодавства України про охорону інтелектуальної власності: Конституція, ЦКУ, спеціальні закони та актуальні законодавчі новели. 4. Значення міжнародних актів: Паризька конвенція, Бернська конвенція, TRIPS, Угода про асоціацію Україна-ЄС. 5. Поняття комерціалізації ІВ. ІВ як актив у зовнішньоекономічній діяльності. 6. Соціальна відповідальність і професійна етика дизайнера у сфері ІВ; значення ІВ для креативних індустрій. Список рекомендованих джерел Нормативно-правові акти: 9, 13, 21, 22, 23, 25 Основний: 26 [с. 12–52]; 27 [с. 22–25]; 28 [с. 8–33] Додатковий: офіційні вебресурси: 44 Питання для поглибленого вивчення: 1. Теорії правової природи інтелектуальної власності: власницька, виключних прав, інформаційна. 2. Стратегія розвитку сфери ІВ України до 2030 р.: основні пріоритети.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
визначати роль ІВ як активу у ЗЕД; діяти соціально відповідально, дотримуючись прав інших авторів у власній творчій діяльності.	3. Угода про асоціацію між Україною та ЄС (Глава 9): зобов'язання України у сфері ІВ. 4. Етичні межі запозичення в дизайні: натхнення, цитування, плагіат.	
	Самостійна робота студентів Самостійна робота передбачає опрацювання питань для самостійної роботи на основі рекомендованих джерел теми та підготовку до практичного заняття.	5
	Практичне заняття № 1.1. Загальна характеристика інтелектуальної власності Мета: сформулювати розуміння правової природи інтелектуальної власності, системи її джерел і ролі ІВ як активу та соціальної цінності в діяльності дизайнера. Практичні завдання: 1. Обговорення теоретичних питань теми. 2. Аналіз та вирішення практичних завдань і кейсів у сфері правового режиму ІВ. 3. Опрацювання нормативних джерел з теми. 4. Кейс: оцінка етичності та правомірності запозичення елементів чужого дизайн-проєкту.	1
<i>Знати:</i> перелік та класифікацію об'єктів ІВ за Конвенцією ВОІВ та ЦКУ; нові об'єкти авторського права; особливості	Лекція 2. Об'єкти права інтелектуальної власності 1. Загальна характеристика об'єктів права інтелектуальної власності: класифікація та правовий режим. 2. Об'єкти авторського права: поняття, види, критерії охороноздатності. Нові об'єкти авторського права. 3. Об'єкти суміжних прав: виконання, фонограми, відеограми, передачі організацій мовлення.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
охорони промислового зразка; правовий режим контенту, згенерованого штучним інтелектом; правовий режим типових об'єктів графічного дизайну (логотип, шрифт, ілюстрація, упаковка, інтерфейс). <i>Вміти:</i> ідентифікувати об'єкт ІВ та визначати відповідний правовий режим охорони; розмежовувати об'єкти авторського права та суміжних прав; характеризувати право sui generis; визначати спосіб	4. Об'єкти промислової власності: винахід, корисна модель, промисловий зразок. Умови патентоздатності. 5. Нетрадиційні об'єкти ІВ. Право особливого роду (sui generis) на контент, згенерований штучним інтелектом. 6. Об'єкти графічного дизайну в системі об'єктів ІВ: правовий режим і способи охорони. Список рекомендованих джерел Нормативно-правові акти: 1, 2, 4, 9, 14, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25 Основний: 26 [с. 92–119]; 27 [с. 25–29]; 28 [с. 104–105] Додатковий: наукові та навчальні видання: 31, 32; офіційні вебресурси: 44 Питання для поглибленого вивчення: 1. Об'єкти, що не охороняються авторським правом: аналіз чинного законодавства. 2. Незареєстровані промислові зразки: правовий режим охорони. 3. Шрифт як об'єкт інтелектуальної власності: авторське право чи промисловий зразок?	
	Самостійна робота студентів Самостійна робота передбачає опрацювання питань для самостійної роботи на основі рекомендованих джерел теми та підготовку до практичного заняття.	5
	Практичне заняття № 1.2. Об'єкти права інтелектуальної власності Мета: навчитися ідентифікувати об'єкти права ІВ, зокрема об'єкти графічного дизайну, та визначати відповідний правовий режим їх охорони. Практичні завдання:	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
охорони конкретного об'єкта графічного дизайну.	1. Обговорення теоретичних питань теми. 2. Аналіз та вирішення практичних завдань і кейсів щодо ідентифікації об'єктів ІВ. 3. Опрацювання судової практики та нормативних актів з теми. 4. Складання карти об'єктів ІВ умовного брендингового проєкту із зазначенням способу охорони кожного.	
<i>Знати:</i> первинних та вторинних суб'єктів ІВ; суб'єктів авторського та патентного права; нових суб'єктів права sui generis; правовий статус ІІІ; способи фіксації та доведення авторства дизайнера. <i>Вміти:</i> визначати суб'єкта права ІВ у конкретній ситуації; розмежовувати первинних та	Лекція 3. Суб'єкти права інтелектуальної власності 1. Загальна характеристика суб'єктів ІВ. Первинні та вторинні (похідні) суб'єкти. Творець, роботодавець, держава. 2. Суб'єкти авторського права: визначення авторства, співавторство, особисті немайнові та майнові права. Суб'єкти суміжних прав. 3. Суб'єкти права sui generis на контент, згенерований ІІІ. Правовий статус ІІІ як не-суб'єкта права. 4. Суб'єкти патентного права: винахідники, патентовласники, патентні повірені, спадкоємці. 5. Суб'єкти засобів індивідуалізації та нетрадиційних об'єктів ІВ. 6. Авторство в дизайн-студії: співавторство, службові твори, фіксація й доведення авторства. Список рекомендованих джерел Нормативно-правові акти: 1, 14, 18, 19, 20, 22, 24 Основний: 26 [с. 62–90, с. 92–103]; 27 [с. 28–31]; 28 [с. 105–107] Додатковий: наукові та навчальні видання: 32; офіційні вебресурси: 44 Питання для поглибленого вивчення: 1. Суб'єкти права на службові об'єкти ІВ: розподіл прав між автором і роботодавцем.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
похідних суб'єктів; характеризувати права та обов'язки кожної категорії суб'єктів; фіксувати та документально підтверджувати авторство на власні дизайн-роботи.	2. Спадкування прав на об'єкти ІВ: особливості переходу немайнових та майнових прав. 3. Доведення авторства дизайнера: знак охорони, депонування, метадані, робочі файли.	
	Самостійна робота студентів Самостійна робота передбачає опрацювання питань для самостійної роботи на основі рекомендованих джерел теми та підготовку до практичного заняття.	5
	Практичне заняття № 2.1. Суб'єкти права інтелектуальної власності Мета: навчитися визначати суб'єктів права ІВ у конкретних ситуаціях, зокрема в дизайн-студії, та способи фіксації авторства. Практичні завдання: 1. Обговорення теоретичних питань теми. 2. Аналіз та вирішення практичних завдань і кейсів щодо визначення суб'єктів права ІВ. 3. Опрацювання нормативних джерел з теми. 4. Кейс: розподіл прав між дизайнерами, студією та замовником у спільному проєкті.	1
<i>Знати:</i> систему державних органів у сфері ІВ; статус, функції та повноваження УКРНОІВІ; роль	Лекція 4. Інституційна система України у сфері інтелектуальної власності 1. Система державних органів у сфері ІВ. Повноваження Міністерства економіки України. 2. УКРНОІВІ як Національний орган ІВ: статус, функції, стратегічні пріоритети розвитку; міжнародне співробітництво з Європейською патентною організацією та ЕUIPO.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
міжнародного співробітництва УКРНОІВІ; механізм ІР – медіації; порядок звернення до УКРНОІВІ та користування його електронними сервісами. <i>Вміти:</i> визначати компетентний орган для звернення у конкретній ситуації; характеризувати взаємодію УКРНОІВІ з ЄПО та EUIPO; використовувати ресурси IP Office; користуватися електронними сервісами й базами	3. Центр медіації та посередництва УКРНОІВІ як альтернативний механізм вирішення ІР-спорів. 4. Державна митна служба та АМКУ у системі захисту прав ІВ. Роль громадських організацій. 5. Електронні сервіси УКРНОІВІ для дизайнерів: подання заявок і пошук у базах. Список рекомендованих джерел Нормативно-правові акти: 14, 16, 18, 19, 20, 22, 23 Основний: 26 [с. 44–52]; 27 [с. 24–25]; 28 [с. 87–94] Додатковий: наукові та навчальні видання: 29, 30; практичні матеріали та роз'яснення: 37; офіційні вебресурси: 44, 45, 46, 47 Питання для поглибленого вивчення: 1. Апеляційна палата УКРНОІВІ: склад, компетенція, порядок оскарження рішень. 2. Роль Антимонопольного комітету у захисті прав ІВ від недобросовісної конкуренції. 3. Участь України у програмах з Європейським патентним відомством (ЄПО) для країн-кандидатів: практичні можливості.	
	Самостійна робота студентів Самостійна робота передбачає опрацювання питань для самостійної роботи на основі рекомендованих джерел теми та підготовку до практичного заняття.	5
	Практичне заняття № 2.2. Інституційна система України у сфері інтелектуальної власності Мета: сформулювати уявлення про інституційну систему ІВ в Україні та навчитися визначати компетентний орган і сервіси для оформлення прав.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
УКРНОІВІ для оформлення прав на дизайн-об'єкти.	Практичні завдання: 1. Обговорення теоретичних питань теми. 2. Аналіз та вирішення практичних завдань щодо повноважень органів у сфері ІВ. 3. Робота з ресурсами інституційних органів у сфері ІВ. 4. Практикум: пошук у спеціалізованих інформаційних системах УКРНОІВІ та ознайомлення з процедурою подання електронної заявки.	
<i>Знати:</i> систему авторських та суміжних прав за Законом № 2811 – IX; міжнародні договори у сфері авторського права механізм TDM; систему колективного управління; особливості охорони творів графічного дизайну та процедуру державної реєстрації авторського права.	Лекція 5. Правова охорона об'єктів авторського права та суміжних прав 1. Чинне законодавство України про авторське право і суміжні права: структура, концепція, імплементація актів ЄС. 2. Зміст та види авторських прав: особисті немайнові та майнові права. Строк охорони. – 3. Обмеження і винятки з авторського права. Право sui generis на бази даних. 4. Міжнародні договори у сфері авторського права: Бернська конвенція як основоположний міжнародний акт; інтернет-договори ВОІВ та їх значення для правової охорони в онлайн- середовищі. 5. Суміжні права та колективне управління. Відповідальність інтернет-платформ та захист авторського права в онлайн-середовищі. 6. Авторське право на твори графічного дизайну; державна реєстрація; використання чужих зображень і шрифтів. Список рекомендованих джерел Нормативно-правові акти: 1, 2, 4, 9, 14, 15, 16, 21, 22, 24, 25 Основний: 26 [с. 92–133]; 27 [с. 147–162]; 28 [с. 257–322]	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
<i>Вміти:</i> розмежовувати особисті немайнові та майнові права автора; застосовувати обмеження та винятки з авторського права характеризувати відповідальність інтернет – платформ; оформлювати державну реєстрацію авторського права на дизайн-твір; перевіряти правомірність використання чужих зображень і шрифтів.	Додатковий: наукові та навчальні видання: 29, 30, 31, 32, 33; практичні матеріали та роз'яснення: 34, 35; офіційні реєстри та бази даних: 40; офіційні вебресурси: 44, 47 Питання для поглибленого вивчення: 1. Право відкликання твору: поняття, умови та наслідки реалізації. 2. Видавці друкованих видань як новий суб'єкт суміжних прав: правовий режим. 3. Організації колективного управління в Україні: порівняльний аналіз діяльності. 4. Правомірне використання фотостоків і шрифтів у комерційному дизайні.	
	Самостійна робота студентів Самостійна робота передбачає опрацювання питань для самостійної роботи на основі рекомендованих джерел теми та підготовку до практичного заняття.	5
	Практичне заняття № 3.1. Правова охорона об'єктів авторського права та суміжних прав Мета: навчитися застосовувати норми авторського права і суміжних прав до творів графічного дизайну та оформлювати права на них. Практичні завдання: 1. Обговорення теоретичних питань теми. 2. Аналіз та вирішення практичних завдань і кейсів у сфері авторського права. 3. Опрацювання нормативних актів та судової практики з теми. 4. Практикум: підготовка пакета документів для державної реєстрації авторського права на дизайн-твір.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
<i>Знати:</i> джерела патентного права; умови патентоздатності; процедуру патентування в Україні та за кордоном (РСТ, ЄПО); особливост додаткової охорони; особливості охорони упаковки, етикетки, інтерфейсу як промислових зразків. <i>Вміти:</i> розрізняти об'єкти патентного права; визначати стратегію патентування «Україна + зарубіжжя»; аналізувати підстави	Лекція 6. Правова охорона об'єктів патентного права 1. Поняття патентного права. Джерела: Паризька конвенція та чинне законодавство України. 2. Правові засади державного регулювання патентного права. Права та обов'язки суб'єктів. Відмінності між об'єктами. 3. Процедура патентування: підготовка заявки, формальна та кваліфікаційна експертиза, видача патенту. Пріоритет. 4. Правова охорона промислового зразка: реєстровані та незареєстровані зразки. Припинення патентних прав. 5. Додаткова охорона для фармацевтичних винаходів. Міжнародне патентування через РСТ та ЄПО як стратегія захисту активів. 6. Промисловий зразок у графічному дизайні: упаковка, етикетка, інтерфейс; Гаазька система. Список рекомендованих джерел Нормативно-правові акти: 3, 6, 7, 8, 13, 18, 20, 21, 22 Основний: 26 [с. 135–187]; 27 [с. 34–94]; 28 [с. 398–408] Додатковий: наукові та навчальні видання: 29, 30; практичні матеріали та роз'яснення: 39; офіційні реєстри та бази даних: 42; офіційні вебресурси: 44, 47 Питання для поглибленого вивчення: 1. Патентування об'єктів біотехнологій та програмного забезпечення: межі охороноздатності. 2. Примусова ліцензія у патентному праві: підстави, порядок надання, наслідки. 3. Патентний тролінг: поняття, ознаки, способи протидії.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
дострокового припинення патентних прав; готувати матеріали заявки на промисловий зразок для об'єкта графічного дизайну.	4. Графічний інтерфейс користувача як промисловий зразок.	
	Самостійна робота студентів Самостійна робота передбачає опрацювання питань для самостійної роботи на основі рекомендованих джерел теми та підготовку до практичного заняття.	5
	Практичне заняття № 3.2. Правова охорона об'єктів патентного права Мета: навчитися розрізняти об'єкти патентного права та оформлювати права на промисловий зразок, зокрема для об'єктів графічного дизайну. Практичні завдання: 1. Обговорення теоретичних питань теми. 2. Аналіз та вирішення практичних завдань і кейсів у сфері патентного права. 3. Опрацювання нормативних актів та патентної документації з теми. 4. Практикум: підготовка зображень і опису для заявки на промисловий зразок (упаковка чи етикетка).	1
Знати: види засобів індивідуалізації; процедуру реєстрації торговельних марок в Україні та за Мадридською системою; правовий режим географічних	Лекція 7. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг 1. Поняття засобів індивідуалізації та їх різновиди. Комерційні найменування: ознаки, майнові права, перехід і припинення. 2. Правова охорона торговельних марок. Співвідношення понять «торговельна марка» та «бренд». Новели законодавства: електронна подача, колективна ТМ, оновлені підстави відмови. 3. Процедура реєстрації торговельної марки в Україні: основні етапи та підстави оскарження відмови.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
зазначень; поняття бренду; вимоги до охороноздатності позначень і порядок реєстрації логотипа як торговельної марки. <i>Вміти:</i> розробляти стратегію реєстрації ТМ «Україна + ЄС»; розмежовувати торговельну марку та бренд; визначати підстави для відмови у реєстрації та оскарження; проводити попередню перевірку логотипа на схожість і готувати дані для заявки на торговельну марку.	4. Мадридська система ВОІВ та реєстрація ТМ ЄС через EUIPO. Стратегія «Україна та зарубіжжя». 5. Географічні зазначення: поняття, види, реєстрація. Захист від недобросовісної конкуренції у сфері ІВ. 6. Логотип як торговельна марка: охороноздатність, перевірка схожості, класи МКТП, права дизайнера. Список рекомендованих джерел Нормативно-правові акти: 5, 7, 11, 13, 19, 21, 22 Основний: 26 [с. 189–252]; 27 [с. 118–138]; 28 [с. 410–447] Додатковий: наукові та навчальні видання: 29, 30; практичні матеріали та роз'яснення: 35, 37, 38; офіційні реєстри та бази даних: 42, 43; офіційні вебресурси: 44, 46, 47 Питання для поглибленого вивчення: 1. Добре відома торговельна марка: критерії визнання та особливості охорони в Україні. 2. Колективна торговельна марка як новий інститут: правовий режим та практичне застосування. 3. Географічні зазначення як інструмент просування українських товарів на ринку ЄС. 4. Передача прав на логотип від дизайнера замовнику та реєстрація торговельної марки.	
	Самостійна робота студентів Самостійна робота передбачає опрацювання питань для самостійної роботи на основі рекомендованих джерел теми та підготовку до практичного заняття.	5

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
	Практичне заняття № 4.1. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг Мета: навчитися застосовувати правила охорони засобів індивідуалізації, зокрема реєструвати логотип як торговельну марку. Практичні завдання: 1. Обговорення теоретичних питань теми. 2. Аналіз та вирішення практичних завдань і кейсів у сфері охорони засобів індивідуалізації. 3. Робота з базами даних та реєстрами торговельних марок. 4. Практикум: перевірка схожості логотипа в базах UKPHOIBI та WIPO Global Brand Database і визначення класів МКТП.	1
<i>Знати:</i> правовий режим об'єктів ІВ в Інтернеті; механізм доменних спорів (UDRP, UA – DRP); регулювання платформ (DSA, DMA); правову природу NFT та дипфейків; способи	Лекція 8. Інтелектуальна власність у цифровому середовищі 1. Об'єкти ІВ в мережі Інтернет. Нормативно-правове регулювання. Поняття домену, доменного імені, доменного спору. 2. Доменні спори: практика Єдиної політики вирішення спорів щодо доменних імен (UDRP), особливості домену .UA після реформи реєстратури. 3. Відповідальність онлайн-платформ: Акт ЄС про цифрові послуги (DSA) та Директива 2019/790 як взаємодоповнюючі інструменти. Закон про цифрові ринки (DMA) та ринок ІВ. 4. NFT та блокчейн в контексті права ІВ: правова природа токенів та співвідношення з авторським правом. 5. Дипфейки та генеративний контент: правові проблеми використання зображення, голосу, відео без згоди; регулювання в рамках EU AI Act.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
захисту дизайн-робіт у мережі Інтернет. <i>Вміти:</i> кваліфікувати онлайн – порушення прав ІВ; визначати засіб реагування (takedown, доменний спір, суд); аналізувати відповідальність платформ за порушення ІВ; застосовувати засоби захисту портфоліо онлайн і складати повідомлення про порушення (takedown notice).	6. Захист онлайн-портфоліо дизайнера: метадані, ліцензії, моніторинг і takedown. Список рекомендованих джерел Нормативно-правові акти: 14, 22, 24, 25 Основний: 26 [с. 231–252]; 28 [с. 228] Додатковий: наукові та навчальні видання: 31, 32, 33; практичні матеріали та роз’яснення: 38, 39; офіційні вебресурси: 44, 46, 47 Питання для поглибленого вивчення: 1. Доменні спори в зоні .UA: порядок вирішення та практика застосування. 2. NFT та авторське право: актуальні правові проблеми та підходи до їх вирішення. 3. Штучний інтелект і дипфейки: вимоги EU AI Act до маркування синтетичного контенту. 4. Захист дизайн-робіт на Behance та в соціальних мережах.	
	Самостійна робота студентів Самостійна робота передбачає опрацювання питань для самостійної роботи на основі рекомендованих джерел теми та підготовку до практичного заняття.	5
	Практичне заняття № 4.2. Інтелектуальна власність у цифровому середовищі Мета: навчитися кваліфікувати порушення прав ІВ у цифровому середовищі та обирати засоби реагування, зокрема для захисту онлайн-портфоліо. Практичні завдання: 1. Обговорення теоретичних питань теми. 2. Аналіз та вирішення практичних завдань і кейсів у сфері ІВ в цифровому середовищі.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
	3. Опрацювання актуальної практики правозастосування з теми. 4. Практикум: складання takedown notice щодо неправомірного використання дизайн-роботи.	
<i>Знати:</i> правовий режим наукового відкриття, компонування НПВ, селекційних досягнень; реформу інституту комерційної таємниці; проблематику охорони даних у цифровій економіці; способи охорони ноу-хау та комерційної таємниці дизайн-студії. <i>Вміти:</i> розмежовувати нетрадиційні об'єкти ІВ; аналізувати	Лекція 9. Нетрадиційні та цифрові об'єкти права інтелектуальної власності 1. Наукове відкриття: поняття, ознаки, необхідність правового регулювання. Відмінність від винаходу. 2. Компонування напівпровідникових виробів: вирішальна ознака, права авторів, реєстрація. Актуальні тенденції відновлення реєстраційної практики та реформування. 3. Селекційні досягнення: ознаки охороноздатності, оформлення права, права авторів та патентовласників. 4. Комерційна таємниця та ноу-хау: поняття, джерела, організація охорони. Реформування інституту комерційної таємниці відповідно до стандартів ЄС. 5. Проблеми захисту ІВ у цифровому середовищі. Охорона даних (data protection vs IP): розмежування понять та регуляторних режимів.. 6. Ноу-хау та комерційна таємниця дизайн-студії; угоди про нерозголошення. Список рекомендованих джерел Нормативно-правові акти: 14, 18, 20, 22, 23, 24, 25 Основний: 26 [с. 254–315]; 27 [с. 114–117, с. 139–145]; 28 [с. 253–315] Додатковий: наукові та навчальні видання: 30, 31, 32, 33; офіційні реєстри та бази даних: 42; офіційні вебресурси: 44, 47 Питання для поглибленого вивчення: 1. Реформування правового регулювання комерційної таємниці в Україні: актуальний стан та ключові зміни.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
тенденції реформування охорони компонувань НПВ; визначати режим охорони комерційної таємниці за стандартами ЄС; застосовувати угоди про нерозголошення та режим конфіденційності в дизайн-практиці.	2. Комерційна таємниця у трудових відносинах: зобов'язання щодо нерозголошення. 3. Розмежування персональних даних та комерційної таємниці: практичні наслідки для бізнесу.	
	Самостійна робота студентів Самостійна робота передбачає опрацювання питань для самостійної роботи на основі рекомендованих джерел теми та підготовку до практичного заняття.	5
	Практичне заняття № 5.1. Нетрадиційні та цифрові об'єкти права інтелектуальної власності Мета: навчитися розмежовувати нетрадиційні об'єкти ІВ та визначати режим охорони комерційної таємниці й ноу-хау. Практичні завдання: 1. Обговорення теоретичних питань теми. 2. Аналіз та вирішення практичних завдань щодо нетрадиційних об'єктів права ІВ. 3. Опрацювання нормативних актів та судової практики з теми. 4. Складання проєкту угоди про нерозголошення (NDA) між дизайнером і замовником.	1
<i>Знати:</i> форми та способи захисту ІВ; новели законодавства щодо разової грошової виплати; процедуру	Лекція 10. Захист прав інтелектуальної власності 1. Поняття захисту ІВ. Розмежування охорони та захисту. Види порушень прав ІВ. 2. Форми та способи захисту інтелектуальних прав. Новели законодавства у сфері захисту ІВ. 3. Цивільно-правовий, кримінально-правовий та адміністративний захист ІВ. 4. Митний захист ІВ. Повноваження АМКУ у захисті від недобросовісної конкуренції.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
takedown; роль БЕБУ та Апеляційної палати УКРНОІВІ; митний захист; способи захисту прав дизайнера та вимоги до доказової бази. <i>Вміти:</i> вибирати оптимальну форму захисту залежно від виду порушення; застосовувати процедуру notice – and – takedown; формувати доказову базу для захисту прав у суді; складати претензію про порушення прав на дизайн-об'єкт; діяти соціально	5. Позасудовий захист авторського права в Інтернеті. Актуальна судова практика у сфері ІВ. 6. Захист прав дизайнера: претензія, медіація, суд, доказова база; академічна доброчесність. Список рекомендованих джерел Нормативно-правові акти: 8, 10, 12, 14, 17, 18, 19, 20, 22 Основний: 26 [с. 391–454]; 27 [с. 31–33]; 28 [с. 562–588] Додатковий: наукові та навчальні видання: 30; практичні матеріали та роз'яснення: 36, 37, 39; офіційні реєстри та бази даних: 40, 41; офіційні вебресурси: 44, 45 Питання для поглибленого вивчення: 1. Разова грошова виплата як новий спосіб захисту: умови застосування та порядок визначення розміру. 2. Забезпечення доказів та забезпечення позову у справах про порушення ІВ. 3. Бюро економічної безпеки України: практика розслідування правопорушень у сфері ІВ. 4. Судова практика щодо захисту прав на логотипи та дизайн упаковки.	
	Самостійна робота студентів Самостійна робота передбачає опрацювання питань для самостійної роботи на основі рекомендованих джерел теми та підготовку до практичного заняття.	5
	Практичне заняття № 5.2. Захист прав інтелектуальної власності Мета: навчитися обирати форму і спосіб захисту прав ІВ залежно від виду порушення та формувати доказову базу.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
відповідально, дотримуючись академічної доброчесності.	Практичні завдання: 1. Обговорення теоретичних питань теми. 2. Аналіз та вирішення практичних завдань і кейсів у сфері захисту прав ІВ. 3. Опрацювання судової практики та нормативних актів з теми. 4. Кейс: складання претензії щодо неправомірного використання дизайн-об'єкта.	
Знати: систему міжнародних договорів у сфері ІВ; право ІВ ЄС та <i>acquis</i>, яке Україна зобов'язана імплементувати; стан переговорів про вступ до ЄС за Розділом 7; порядок міжнародної реєстрації результатів дизайну (Мадридська, Гаазька системи, EUIPO). Вміти: застосовувати міжнародні механізми	Лекція 11. Міжнародна правова охорона інтелектуальної власності 1. Міжнародна система охорони ІВ: класифікація договорів, основні принципи, роль ВОІВ та 2. Право ІВ ЄС: джерела та ключові акти <i>acquis</i>. Регіональна охорона через СПО та EUIPO. 3. Угода про асоціацію між Україною та ЄС, Глава 9: зобов'язання України та стан імплементації <i>acquis</i> ЄС. 4. Переговори про вступ України до ЄС у сфері ІВ: процес скринінгу, результати та рекомендації Єврокомісії. 5. Міжнародні угоди у сфері правової охорони ІВ: огляд ключових інструментів. 6. Міжнародна охорона результатів дизайну: Мадридська, Гаазька системи, EUIPO. Список рекомендованих джерел Нормативно-правові акти: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 13, 21, 22, 24, 25 Основний: 26 [с. 456–524]; 27 [с. 91–94]; 28 [с. 45, 140–144] Додатковий: наукові та навчальні видання: 30, 33; практичні матеріали та роз'яснення: 35; офіційні реєстри та бази даних: 43; офіційні вебресурси: 44, 46, 47 Питання для поглибленого вивчення: 1. Принципи національного режиму та взаємності у міжнародному праві ІВ.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
охорони ІВ у ЗЕД; характеризувати систему права ІВ ЄС; аналізувати зобов'язання України у рамках Угоди про асоціацію; обирати стратегію міжнародної охорони результатів дизайну.	2. Правова охорона ІВ у рамках Угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС (DCFTA). 3. Роль EUIPO у гармонізації права ТМ в ЄС та перспективи співробітництва з Україною.	
	Самостійна робота студентів Самостійна робота передбачає опрацювання питань для самостійної роботи на основі рекомендованих джерел теми та підготовку до практичного заняття.	5
	Практичне заняття № 6.1. Міжнародна правова охорона інтелектуальної власності Мета: навчитися застосовувати міжнародні механізми охорони ІВ та обирати стратегію охорони результатів дизайну за кордоном. Практичні завдання: 1. Обговорення теоретичних питань теми. 2. Аналіз та вирішення практичних завдань щодо міжнародної правової охорони ІВ. 3. Опрацювання міжнародних договорів та актів ЄС у сфері ІВ. 4. Практикум: визначення стратегії міжнародної охорони бренду і упаковки для виходу на ринок ЄС.	1
<i>Знати:</i> систему договорів щодо розпоряджання правами ІВ; правовий режим ліцензійного	Лекція 12. Договори у сфері інтелектуальної власності 1. Загальна характеристика договорів у сфері ІВ: поняття, види, форма, державна реєстрація. 2. Система договорів щодо розпоряджання майновими правами: відчуження та ліцензування. Новели законодавства у сфері договірної регулювання ІВ.	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
договору та публічної ліцензії; особливості договору комерційної концесії; обмеження у договорах; ключові умови договорів дизайнера із замовником. <i>Вміти:</i> вибирати форму договору залежно від мети сторін; розмежовувати відчуження та ліцензування; аналізувати умови договорів ІВ у ЗЕД; виявляти нікчемні умови; складати й аналізувати договір на створення дизайн-об'єкта за	3. Публічна ліцензія як новий правовий інститут. Відкриті ліцензії в українському праві. 4. Договір про створення за замовленням. Договір комерційної концесії. Службові твори та розподіл прав. 5. Договір про передачу ноу-хау. Договори у сфері ІВ у ЗЕД: ключові умови та ризики. 6. Договори дизайнера із замовником: ключові умови, передача прав, ліцензії. Список рекомендованих джерел Нормативно-правові акти: 14, 16, 19, 22, 23 Основний: 26 [с. 316–389]; 27 [с. 154–174]; 28 [с. 518–539] Додатковий: наукові та навчальні видання: 30; практичні матеріали та роз'яснення: 34, 37; офіційні вебресурси: 44 Питання для поглибленого вивчення: 1. Субліцензійний договір: умови укладення та обсяг прав субліцензіата. 2. Договір про передачу ноу-хау у зовнішньоекономічній діяльності: ключові умови та ризики. 3. Особливості ліцензування програмного забезпечення: основні моделі та правові ризики. 4. Права на ескізи та варіанти, що не увійшли до фінального рішення.	
	Самостійна робота студентів Самостійна робота передбачає опрацювання питань для самостійної роботи на основі рекомендованих джерел теми та підготовку до практичного заняття.	11
	Практичне заняття № 6.2. Договори у сфері інтелектуальної власності	1

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
замовленням і ліцензійний договір.	Мета: навчитися обирати форму договору щодо розпорядження правами ІВ та складати договори дизайнера із замовником. Практичні завдання: 1. Обговорення теоретичних питань теми. 2. Аналіз та вирішення практичних завдань і кейсів у сфері договорів про ІВ. 3. Опрацювання зразків договорів та нормативних актів з теми. 4. Практикум: складання проєкту договору на створення логотипа за замовленням з умовами передачі майнових прав.	
Всього		90

* Навчальна діяльність включає зміст лекції, список рекомендованих джерел, питання для поглибленого вивчення, завдання самостійної роботи студентів і завдання практичного заняття.

ВИМОГИ ДО ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ

Для есе: обсяг 1 повна сторінка тексту (120–200 слів); кожен абзац есе розкриває одну думку; есе не має містити нічого зайвого, має нести лише інформацію, необхідну для розкриття ідеї есе, власної позиції автора; есе відрізняється чіткою композиційною побудовою, має бути логічним за структурою.

Для доповіді: обсяг 3 повні сторінки тексту (у т. ч. з вихідними даними і бібліографією) + ілюстрації (якщо це передбачено завданням). Шрифт – Times New Roman 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Поля: всі – 2 см. Абзац – 1,25. Структура вихідних даних: прізвище, ім'я / курс, група / назва дисципліни / дата виконання письмової роботи. Тема дослідження – великими літерами по центру сторінки. Структура роботи: актуальність теми дослідження / аналіз досліджень і публікацій / мета дослідження / виклад основного матеріалу / наукова новизна / висновки. Список використаних джерел укладається за алфавітом та оформлюється згідно з вимогами Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.

Для презентації: загальний обсяг презентації 10–12 слайдів. Перший слайд має містити таку інформацію: прізвище, ім'я / курс, група / назва дисципліни / дата виконання роботи / тема дослідження. Останній слайд – список використаних джерел, укладений за алфавітом та оформлений згідно з вимогами Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Інші слайди мають розкривати тему дослідження. Слайди мають містити текст та можуть містити ілюстрації, графіки тощо. Шрифт – Times New Roman 16, міжрядковий інтервал – 1,25. Доповідь до презентації – 7–8 хвилин (якщо інше не вказано в завданні).

3. КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ З ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Оцінювання результатів навчання студентів з дисципліни «Інтелектуальна власність» передбачає проведення таких контрольних заходів:

Форма контрольних заходів	Зміст форми контролю	Максимальна кількість балів
Поточний (семестровий) контроль:	Проводиться на практичному занятті та за результатами виконання завдань самотійної роботи. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі самотійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань. Враховує активність та участь студента у науково-дослідній роботі, студентських олімпіадах, конференціях, конкурсах за відповідною тематикою дисципліни.	100
Практичні заняття, самотійна робота студента	Загальна кількість практичних занять з дисципліни – 6 (12 год). Максимальна кількість балів за одне практичне заняття – 12 балів (6 занять × 12 балів) (з урахуванням балів за самотійну роботу).	72
Підсумковий модульний контроль*	Проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного і практичного навчання студентів як окреме заняття у межах годин, відведених на практичні заняття.	18
Наукова робота	Активність та участь студента у науково-дослідній роботі, студентських олімпіадах, конференціях, конкурсах за відповідною тематикою дисципліни.	10
Підсумковий (семестровий) контроль (екзамен)	Засвоєння студентом програми навчальної дисципліни за навчальний період (семестр), що проводиться як контрольний захід під час екзаменаційної сесії.	100
Підсумкова оцінка	Проводиться з метою оцінювання результатів навчання студентів за певним освітнім ступенем. Результат підсумкової	100

Форма контрольних заходів	Зміст форми контролю	Максимальна кількість балів
	оцінки з навчальної дисципліни для студента визначається як середньоарифметична сума балів поточного (семестрового) контролю та екзамену.	

*Підсумковий модульний контроль з дисципліни «Інтелектуальна власність» здійснюється на останньому за розкладом занятті у вигляді тестових завдань та індивідуального завдання (карта об'єктів ІВ і план оформлення та захисту прав на результати власного дизайн-проєкту). Максимальна кількість балів – 18.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Кількість балів	Зміст
«4–5»	Студент демонструє вільне володіння матеріалом теми, глибоке розуміння правових конструкцій та їх взаємозв'язку; здатний самостійно аналізувати практичні ситуації, зокрема з практики графічного дизайну, застосовувати теоретичні знання до вирішення фахових задач, формулювати обґрунтовані правові позиції та висновки; ознайомлений з рекомендованою літературою та джерелами.
«2–3»	Логічна, послідовна та в цілому правильна відповідь; студент демонструє власні пропозиції щодо вирішення завдання, здатність формулювати висновки, проте без вичерпної аргументації; допускає незначні неточності, які легко усуває за додатковими питаннями.
«1»	Часткове вирішення поставленого завдання за наявності певного рівня знань і розуміння основних питань теми; відповідь неповна, аргументація часткова, але без грубих помилок.
«0»	Неспроможність вирішити завдання, нерозуміння сутності правових питань, незнання програмного матеріалу та рекомендованих джерел, або завдання не виконано.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Кількість балів	Зміст
«7»	Завдання виконано правильно, повністю і самостійно; відбиває належний рівень знань та сформованість аналітичних навичок; оформлено згідно з вимогами до відповідного типу завдання; вимоги академічної доброчесності дотримано в повному обсязі.

Кількість балів	Зміст
«5–6»	Завдання виконано самостійно, містить несуттєві помилки; відбиває належний рівень знань і сформованість аналітичних навичок; оформлення в цілому відповідає вимогам; вимоги академічної доброчесності дотримано.
«3–4»	Завдання виконано, але містить помилки; відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість аналітичних навичок; оформлення не повністю відповідає вимогам; вимоги академічної доброчесності дотримано частково.
«2»	Робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; стандартів академічної доброчесності не дотримано.
«1»	Робота подана, але її зміст не відповідає завданню або виконаний формально. Рівень знань і практичних навичок критично низький, ключові положення теми дисципліни не відображені. Вимоги академічної доброчесності грубо порушені (наприклад, значне запозичення без посилань, невласні роботи). Така робота не може бути зарахована, проте факт подання фіксується.
«0»	Завдання не подано або відсутні будь-які результати його виконання; повна відсутність змістовної частини, навіть формальних спроб виконати завдання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Програмою дисципліни «Інтелектуальна власність» передбачено можливість студента брати участь у науково-дослідній роботі, студентських олімпіадах, конференціях, конкурсах за відповідною тематикою дисципліни (на вибір студента). Максимальна кількість балів для зарахування – 10 балів.

Види наукової діяльності, в яких студент може брати участь:

1. Виступ з доповіддю на студентській науковій конференції – 5 балів.
2. Публікація тез конференції / наукової статті – 5 балів.
3. Призове місце на конкурсі / олімпіаді / науковому проєкті – 5 балів.
4. Розробка та презентація індивідуального науково-дослідницького проєкту – 5 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) КОНТРОЛЮ (ЕКЗАМЕНУ)

Підсумкова форма контролю за результатами вивчення дисципліни – ЕКЗАМЕН у письмовій формі, під час якого виставляється підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. Оцінювання результатів навчання студентів в університеті здійснюється за 100-бальною шкалою.

Рейтинговий бал (оцінка за шкалою ЄКТС)	Відповідність рейтинговому балу
90–100 (A, відмінно)	Студент повністю оволодів програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, може дати відповіді на всі питання курсу, опанував рекомендовану літературу. Як виняток, зазначений рейтинговий бал може отримати студент, який, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявив активність у науковій роботі за відповідною тематикою, став призером студентських олімпіад, виступав на конференціях тощо.
82–89 (B, добре)	Студент, який оволодів програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустив неточності.
75–81 (C, добре)	Студент, який в основному оволодів програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, проте у відповідях допускає несуттєві помилки.
69–74 (D, задовільно)	Студент продемонстрував задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні та у відповідях допускав помилки.
60–68 (E, задовільно)	Студент виявив мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, вивчив основні терміни дисципліни та орієнтується у матеріалах базового підручника.
35–59 (FX, незадовільно)	З можливістю повторного складання. Студент фрагментарно, поверхово володіє навчальним матеріалом дисципліни, недостатньо опанував як основні положення теоретичного матеріалу, так і практичні навички й вміння для виконання завдань, і повинен додатково виконати індивідуальне завдання для повторного проходження підсумкового контролю.
1–34 (F, незадовільно)	Студент не засвоїв основні положення теоретичного матеріалу теми або дисципліни, не знає визначень основних понять і категорій дисципліни, не володіє практичними навичками і вміннями для виконання завдань.

Екзаменаційні матеріали до підсумкового (семестрового) контролю (екзамену) складаються на основі програми та робочої програми дисципліни, охоплюють її зміст та розподілені в екзаменаційних завданнях з дисципліни. У структурі екзаменаційного білета передбачено 3 завдання: завдання 1 – розгорнута характеристика питання (явища, теорії) теоретичного спрямування (0–40 балів); завдання 2 – визначення поняття (понять) (0–10 балів); завдання 3 – тестові запитання (5 запитань по 10 балів, 0–50 балів).

Загальна оцінка за екзамен визначається як сума балів за всі виконані завдання (100 балів – максимум).

Кращим студентам (але не більше 3-х), які повністю виконали програму з дисципліни, виявили активність у науково-дослідній роботі і художньо-проектній діяльності за тематикою дисципліни, стали призерами студентських олімпіад, конкурсів наукових і творчих робіт, мали доповідь на конференціях та за результатами поточного (семестрового) контролю набрали 90 і більше балів, передбачено виставлення результатів екзамену без виконання екзаменаційного завдання, про що робиться запис в екзаменаційному листі студента.

Присутність студентів на екзамені є обов'язковою.

Повторне складання екзамену з дисципліни «Інтелектуальна власність» допускається, але не більше двох разів. При незадовільній оцінці з першої спроби науково-педагогічному працівнику з даної дисципліни, вдруге екзамен приймається комісією, яка створюється деканатом факультету.

Результат підсумкової оцінки з навчальної дисципліни для студента визначається як середньоарифметична сума балів поточного (семестрового) контролю та екзамену.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 24.07.1971 р. (Паризький акт від 24 липня 1971 року, змінений 2 жовтня 1979 року, дата приєднання України 31 травня 1995 року). URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_051
2. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 року (Женева, 6 вересня 1952 року, дата набрання чинності для України 17 січня 1994 року). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_052
3. Гаазький Акт та Женевський акт Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків (дата приєднання України 17 січня 2002 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_601#Text
4. Договір ВОІВ про авторське право від 20.12.1996. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
5. Договір про закони щодо товарних знаків від 27 жовтня 1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_102#Text
6. Договір про патентне право (PLT). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895_002#Text
7. Договір про патентну кооперацію (PCT) від 19 червня 1970 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895_001#Text
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
9. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності від 14 липня 1967 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_169
10. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
11. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14 квітня 1891 р. та Протокол до неї від 28 червня 1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_134#Text
12. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
13. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123#Text
14. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX (у редакції від 12.12.2025, підстава – Закон № 4585-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>
15. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір: Постанова КМУ від 27.12.2001 № 1756. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001%D0%BF#Text>
16. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав: Закон України від 15.05.2018 № 2415-VIII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
17. Про затвердження Порядку реєстрації у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 648. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>

18. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII (редакція від 26.02.2026, підстава – Закон № 4563-IX). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
19. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII (редакція від 26.02.2026, підстава – Закон № 4563-IX). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
20. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII (редакція від 26.02.2026, підстава – Закон № 4563-IX). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
21. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS, Додаток 1С до Угоди про заснування СОТ) від 15 квітня 1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018#Text
22. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
23. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період: Закон України від 09.01.2025 № 4196-IX (Господарський кодекс України втратив чинність з 28.08.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20>
24. Регламент (EU) 2024/1689 Європейського Парламенту та Ради щодо штучного інтелекту (EU AI Act) від 13 червня 2024 р. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX:32024R1689>
25. Директива (EU) 2019/790 Європейського Парламенту та Ради про авторське право і суміжні права на єдиному цифровому ринку від 17 квітня 2019 р. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX:32019L0790>

Основний

26. Харітонова О.І., Харітонов Є.О., Дмитришин В. Право інтелектуальної власності: Підручник. Київ: «Юрінком Інтер», 2023. 540 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/pravo-intelektualnoyivlasnosti-pidruchnik.pdf>
27. Даниленко Ю.А., Юрчишин О.Я. Інтелектуальна власність. Практичні аспекти: Посібник. Харків: Вид-во «ІСМА», 2023. 188 с. URL: <http://functmaterials.org.ua/contents/book/Dan-Yurchbook-2023.pdf>
28. Шишка Р. Право інтелектуальної власності України: Підручник. Київ: «Ліра-К», 2025. 620 с. URL: <https://bit.ly/4rnNpHc> Додатковий

Додатковий

29. Методичні рекомендації щодо політики у сфері інтелектуальної власності для закладів вищої освіти та наукових установ України від 09.01.2024. УКРНОІБІ. URL: https://nipo.gov.ua/wpcontent/uploads/2024/01/Metodychni_rekomendatsii_polityka_IV_ZVO_NU_Ukrainy-web.pdf
30. УКРНОІБІ. Стан захисту прав інтелектуальної власності в Україні за 2024 рік: аналітичний звіт. Київ: УКРНОІБІ, 2025. URL: <https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2025/07/Stan-zakhystu-pravIV-v-Ukraini-za-2024-rik.pdf>
31. WIPO. Technology Trends 2023: Generative Artificial Intelligence. Geneva: WIPO, 2023. 178 p. URL: <https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4689>

32. Senftleben M. Generative AI and Author Remuneration. IIC – International Review of Intellectual Property and Competition Law. 2023. Vol. 54. P. 1535 – 1560. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4478370
33. European Commission. Study on the EU's involvement in new forms of IP protection for the digital environment. Luxembourg: Publications Office of the EU, 2022. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/44a4d2eb-a779-11ec-83e1-01aa75ed71a1>
34. Зразки договорів у сфері авторського права і суміжних прав. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=ukUA&id=b0200e25-efe4-4e97-97d61311db749de3&title>
35. Міжнародна реєстрація торговельної марки за Мадридською системою як «must-have» для українського бізнесу. УКРНОІБІ, 2024. URL: https://nipo.gov.ua/wpcontent/uploads/2024/04/mizhnarodna_reiestratsiia_tm_Dmytro_Kondyk-web.pdf
36. Як подати заяву про реєстрацію об'єкта права ІВ у Митному реєстрі. Державна митна служба України. URL: <https://customs.gov.ua/en/yak-podaty-zayavu-pro-reiestraciyu-obekta-1>
37. Особливості застосування медіації у спорах з інтелектуальної власності: компетентності та виклики для правників. УКРНОІБІ, 2024. URL: <https://nipo.gov.ua/wpcontent/uploads/2024/11/Osoblyvosti-zastosuvannia-mediatsii-u-sporakh-z-IV.pdf>
38. Правила Політики вирішення спорів щодо доменних імен в домені .UA. URL: <https://www.hostmaster.ua/policy/ua-drp/files/UA-Rules-UK.pdf>
39. Звернення в рамках ініціативи «WIPO ALERT». URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/iniatsiyavawipo-alert>
- Офіційні реєстри, бази даних та вебресурси*
40. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
41. Митний реєстр прав інтелектуальної власності. URL: <https://opendatabot.ua/open/customs-register>
42. Спеціалізовані інформаційні системи УКРНОІБІ (пошук патентів, торговельних марок, промислових зразків). URL: <https://sis.nipo.gov.ua>
43. WIPO Global Brand Database. URL: <https://branddb.wipo.int/>
44. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІБІ) / IP Office. URL: <https://nipo.gov.ua/>
45. Державна митна служба України. URL: <https://customs.gov.ua/en/>
46. European Union Intellectual Property Office (EUIPO). URL: <https://euipo.europa.eu/>
47. Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIPO). URL: <https://www.wipo.int/>